

Titel: Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter I, stk. 20

Citation: "Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter I, stk. 20", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 1, Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, stk. 1-24, anm. nr. 1-332, dækkende 14.09.70-13.09.71*, Kanneworff, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-4_001-shoot-workid4_001_014.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 1, Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, stk. 1-24, anm. nr. 1-332, dækkende 14.09.70-13.09.71

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

**Fortsættelse af Fortegnelsen paa alle de
Skrifter som
Trykfriheden
har givet Anledning til,
hvor de sælges, hvad de koste, og hvor mange
Ark de indeholde.
Med en kort Erindring**

om et hvert Skrift.

Tyvende Stykke.

Kjøbenhavn 1771.

Tilkiøbs hos KANNEWORFF i Silkegaden No. 66.

2

Anmeldelse.

<?*

Til det danske Korte-Væsens desto bedre Befordring, er Videnskabernes Societet i Kjøbenhavn forundt Privilegium af 7de Inlii 1769, at dersom nogen af de Korter, som bemeldte Societet udgiver, skulle enten her eller anden Steds eftertrykkes eller udgives, maa ingen under 10 Rdlr. Mulct for hvert Kort som maatte medtreffes lade indføre eller faldholde samme i Hans Maiestets Riger og Lande, i hvad Format de end maatte være. Af samme Korter er allerede udkommen 2de udi stor Landkorte-Format, hvoraf det ene er over Kjøbenhavns Amt, og sælges paa Waisenhuuset for 2 Mark 4 Skilling, stor Format, og 1 Mark 8 Skilling mindre Format. Det 2det forestiller den

Nord-Østlige Fierdedeel af Sielland, og sælges i den Mummiske Boglade for 3 Mark stort Papir.

BICLIOTHECA REGIA

HAFNIENSIS

3

No. 275.

Brev fra Sandsigeren til adskillige om adskilligt i hans nyeligen udgivne Piece. Kjøbenhavn, trykt hos Paul Herman Höecke. 1771. Sælges sammesteds for 4 Skilling, stor i Ark i 8vo.

Vi have under No. 250 anmeldt det første Stykke af denne Sandsigere. De som have læst samme, kan uden Tvivl let slutte sig til, hvad man kan vente sig af denne geistlige Forfattere, der uden Tvivl har mere Mod end Forstand. I dette lidet Skrift underretter han Læserne om det Biefald hans første Piece har

4

310

havt, roser sig af den Dristighed, med hvilken han frem for alle andre vover at udlade sig, og laster det han ikke biefalder. Han troer og vist at have brudt lisen for den priselige lille Piece, Religion og Fornuft kaldet,

item for Broderens Brev til sin Søster, og han troer tillige at der vil herefterdags mange flere saadanne nyttige Skrifter komme for Lyset. Endelig inviterer han til Subscription for de Piecer han endnu agter at udgive, af hvilke det første Heste kommer til at handle om Religionen, dens Sammenhæng med Regieringerne, og om geistlige Personer, saavelsom om de Anstalter der sigter til at danne Geistlige. Det andet skal handle om Borgerstanden og de Ting dem angaaende. Det 3die om Krigsstanden til Lands og Vands og hvad til sammes Forbedring udfordres, Publici egen Affection imod ham, siger han, har forbundet ham til saadan tjenstlig Arbeidsomhed; og vi ønsker det Publikum, hvis Affection denne Mand har vundet, til Lykke med deres nye Montesquieu, men beder tillige at de vil bære Omsorg for at han ikke ved alt for stærkt Arbeide ogsaa engang skulde faae Krabben-Eiland i Hovedet.

5

311 No. 276.

Upartiske Tanker om Land-Oeconomie i Danmark, og billig Forslag til sammes ufeilbare Forbedring. Kjøbenhavn 1771, trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rudolph Thiele, boende i Peder Hvitfeldt-Stræde. Sælges paa Stadens Boglader og hos Kannevorff i Silkegaden i No. 66. for 12 Skilling, stor 3 Ark i 8vo.

Forfatteren holder for, at Gaase- og Svine-Avlingen er alt for vidt overdreven og burde indskrænkes saaledes, at enhver Bonde ei burde lægge sig efter et større Antal af samme end til hans Huusholdning maatte være nødvendig, at ikke en heel Mark dertil skulde opofres, men at de paa den Holsteenske Maade skulde underholdes. Bedre Heste burde anskaffes, og dette meener han kunde skee, naar enhver Proprietair blev forbunden til at holde en dygtig og forsvarlig Hengst paa sit Gods, af hvilke Bønderne paa det strengeste skulde tilholdes at betjene sig, og til stimme Brug ikke tillades andre end saadanne Hopper, som af Kyndige først maatte kiendes duelige m. m. Den meget skadelige Skik, efter hvilken Bønderne

6

312 sælge deres Høe og Halm, vilde han og have aldeles afskaffet, det er ventelig meent, at det ikke maatte tillades dem at sælge mere end de burde og kunde undvære. Træers Plantning, Humle- og Tartüffel-Avl ere og iblant de gode Ting, som Forfatteren ønsker at see forfremmede; men disse Ønsker ere ikke nye, vi have i mange Aar skrevet, i mange Aar ønsket: nu endelig kan man dog haabe med Tiden og efter Haanden, at see nogle af disse Umueligheder mulige, da Regieringen ikke trættes ved, daglig at udvirke nye og nyttige Foranstaltninger til det almindelige Beste. Vi tør derfor trøste Forfatteren med, at nogle af hans Forslag, og til Deels vil blive iværksatte, men alle og alle paa den Maade han saa let har udført dem, lade de sig vist ikke iværksætte.

No. 277.

Korte Tanker over de siden Skrivefriheden udkomne Skrifter, af en Patriot. Kjøbenhavn 1771. Sælges hos Höpfner i Skindergaden for 2 Skilling, stor 1/2 Ark i 8vo.

7

For paa 4 Sider i stor Stil at faae sagt, det som alle veed, nemlig, at de fleste af de Skrifter, som siden Trykfriheden ere udkomne, nogle faa fornuftige undtagne, ere Pasqviller og elendigt Tøi, har denne Forfattere umaget sig selv, Bogtrykker Hopfner og hans Presse.

No. 278.

Patriotens billige Klagemaal over utæmmet Horeries farlige Virkning i en Stat. Kjøbenhavn 1771. Sælges hos Kannevorff i Silkegaden No. 66. for 6 Skilling, stor 1 1/2 Ark i 8vo.

Her findes en Tale af Keiser Augustus til Indbyggerne i Rom, ved hvilken han forestiller dem Utugtens slette Følger for Staten, hvilket ikke kan være ubehagelig at læse for dem der ikke allerede kiender den. Forfatteren gjør ellers en Beregning, ved hvilken han vil vise at Opfostringshusene i London og Kjøbenhavn snarere burde kaldes Kirkegaarde, da kun den 5te Deel i Kjøbenhavn og den 6te Deel i London af de til Pleie optagne Børn beholde Livet. Men den gode Mand har med sin hele Beregning endnu intet beviist; han maatte først sige

8

314

os Forholdet imellem fødte og døde Børn, førend disse Stiftelser bleve oprettede, og dernæst dette Forhold efter deres Oprettelse, dersom da Forholdet af de døde er mindre mod de fødte før end efter, saa har han Ret, hvis ikke, har hans ortodoxe Nidkierhed forført ham til at skrive Usandhed, og gjøre en Indretning mistænkt, som, uagtet hans Beregning, frelser mangfoldige Børns Liv.

No. 279.

Enfoldig Samtale imellem en Borger og en Bonde, saare nyttig at læse for Proprietairer, Magistratspersoner, Consumptions-Forpagtere og Ridefogder. Uddragen af Peder Paarses Dagbog, og til Trykken befordret ved Ole Andersen P. p. G. Sogne- og Bondefoged. Kiøbenhavn 1771, trykt og faaes tilkiøbs hos A. F. Stein, boende i Skidenstrædet. Sælges og paa Børsens Boglader for 1 Mark 4 Skilling, stor 5 Ark i 8vo.

Det fornemste Indhold af denne Piece sigter til at vise den Uorden, Fornærmelse og Tab, som Kongen og det Almindelige lider ved den

9

315 nuværende Brændeviins-Forpagtning paa Landet. De som have Lyst til at viide den fulde Sammenhæng dermed, og alle de Kneb derved bruges, kan heraf vente en temmelig nøyagtig Underretning. Foredraget er muntert, og man kan læse det uden Kiedsommelighed, skjønt det er lidet mere vidtløftig end det behøvedes.

No. 280,

Philantropos om Qvaksalvernes Skadelighed i en Stat, Tegn hvorpaa man kan kiende dem fra de sande Læger, og Middel til at udrydde dem.

Non finis in longo miseris putrescere morbo,

Absolvisqve brevi morte, benignus homo eft.

Martialis.

Kiøbenhavn 1771, trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rudolph Thiele, boende i Peder Hvitfeldtsstræde. Sælges sammesteds, saa og hos Kannevorff i Silkegaden i No. 66. og paa Børsens Boglader for 4 Skilling, stor 1 Ark i 8vo.

10

116 (316)

Man skulde snart troe, at Forfatteren ikke saa meget af Had imod Qvaksalverie, som af Misundelse imod en af sine Ordens og Religions Forvandte har taget Penen i Haanden, for at berige os med dette vittige Ark. Hvad os angaaer, da kunne vi hverken betage os selv denne Mistanke, eller en anden ligesaa grundet, nemlig, at Forfatteren selv let kunde fortjene et Nummer iblandt Qvaksalverne, da han har Dumhed og Dristighed nok til at anføre Indpodningen iblandt de Ulykker der foraarsage det Menneskelige Kiøns Aftagelse. "Indpodning siger han, ved hvilken en Gift indbringes i Legemet, som aldrig igien uddrives, en Opfindelse, meget nyttig for visse Læger, naa den udøves paa de Rige." Sed credat Judæus apella. I øvrigt gaaer hele Meeningen ud paa Particulariteter, som ere forefaldne imellem Forfatteren og hans Rival, som han kalder Doct. Zer. O. Det ene af de Forslag han gjør til at afskaffe Fuskere, nemlig at ingen Apotheker maatte have Tilladelse at tillave nogen Recept, som ikke var skrevet af en til Praxis berettiget, synes ikke at være urimeligt.

11

317 No. 281.

Tanker og Fornemmelser i Rosenborg-Hauge, Stormens Aften den 24 Juli, da de smaa Siele holdte deres Klappejagt, samt en nye Forordning fra Samvittigheden, til Skræk for de ukydske Ægtemænd og Koner, og til Trøst for de fornærmede Ægtefæller. Kiøbenhavn 1771, trykt og findes tilkiøbs hos T. Borups Enke, boende i store Helliggeist-Strædet. Sælges sammesteds, saa og hos Kannevorff i Silkegaden i No. 66. og hos Møller og Jonge paa Østergade for 6 Skilling, stor 1 1/2 Ark i 8vo.

Disse Blade ere fulde af en heel Hob usammenhængende og uforstaaeligt Sladder indflettede med pedantiske opskruede Talemaader uden Meening. Den saa kaldte Forordning fra Samvittigheden imod Horerie, er allene grov og dum, Forfatteren har selv mærket det, og ender derfor med denne sin Anmærkning: "Samvittighedens Sprog falder noget plump; men grove Folk skal have grov Confect; og Sandhed kiender ingen Kunstord; de findes kuns i Hyklerens Ord-Bog?" Den er da-

12

318 teret fra den Dydiges Hierte den 28 Juli Ao. 1771.

No. 282.

Fornuftens og Skriftens Beviis for en overnaturlig Aabenbarings nødvendige Tilværelse og Hensigt. Betragtet i en Tale, holden for Præke-Sælskabet paa det Kongelige Collegium den 29de April 1771 af Søren Salling, Dyrkere af Fornuft-Viisdommen og Gudslæren. Kiøbenhavn 1771, trykt og forlagt af August Friderich Stein, og findes sammesteds til Kiøbs. Sælges og paa Adresse-Contoirtet og paa Børsens Boglader for 1 Mark 4 Skilling, stor 5 1/2 Ark i 8vo.

Denne Tale er holden i et Sælskab, for hvilket Hans Højærværdighed Hr. Doct. Cramer var Præsens, er tilskrevet Hr. Etats-Raad Ryeberg. Talen selv synes os mere ordriig end læreriig, men i Henseende til Sproget fortæner Forfatteren Berømmelse, da han vel har anbragt adskillige beqvemme, baade nye opfundne og gamle forglemte gode, danske Ord,

13

319 og udtrykker sig over alt meget bestemt og tydelig.

No. 283.

Jesus den trofaste Hyrde, forestillet i en Rabbinsk Ode af Carl Anton i Heimsted, nu til fleres Opbyggelse i det danske Sprog oversat af C. Norman. Kiøbenhavn 1771, trykt og faaes tilkiøbs hos August Friderich Stein boende i Skidenstrædet. Sælges og paa Adresse-Contoirtet, og paa Børsens Boglader for 12 Skilling, stor 3 1/2 Ark i 8vo.

Er et meget opbyggeligt og smukt Skrift. Det har heller ikke tabt ved Oversættelsen.

No. 284.

Zwey erbauliche Betrachtungen: 1). Was der heilige Taufbund in sich begreife & c. 2). Was zum göttlichen heiligen Leben der gläubigen Seele, bey der beherzigung des hochwürdigen Abenmahls veranleite & c. Ausgezogen aus den dritten Theil des seligen Herrn Past. und Mag. Scriver's Seelen-

14

320 Schaß. Zum Durck befördert auf guter Freunde Kosten. Kopenhagen 1771, gedruckt bey August Fridrich Stein, wohnhaft in der Schiedenstrasse. Sælges samme Steder som de næst foregaaende for 1 Mark 4 Skilling, stor 11 Ark i 8vo.

Indholdet er bekiendt. — No. 285.

Et Elske-Digt af Kong Harald. Samt et lidet Anhang, forestillende Rosenborg-Hauge oplukt. Kiøbenhavn 1771, trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rudolph Thiele. Sælges og paa Børsens Boglader og hos Kannevorff i Silkegagen i No. 66. for 6 Skilling, stor 1 1/2 Ark i 8vo.

Forfatteren har oversat os Kong Haralds Digt, for at bevise at vore Forfædre ikke allene vare lige saa artige Folk som vi, men end og at deres Følelser vare mere ømme og tillige naturligere end vores, samt at vore Forfædre vare lige saa gode Poeter, som Grækerne eller Latinerne; Spørsmålet bliver, om en Svale

15

321

gjør en Sommer, dog ville vi ikke modsige Forfatteren, men overlader det til dem, der ere nøiere oplyste om de Gamles Sæder og Genie. I Anhanget, forestillende Rosenborg-Hauge oplukt, spørger Forfatteren om det er tilladt og anstændigt at læse i Kongens-Hauge, og efter nogle Irettesættelser paa Mandfolkernes og Fruentimmernes Forfængelighed, besvarer han sig selv med Ja, og tilbyder sig at føie Anstalt i Haugen til at opvarte med disse Blade.

No. 286.

Andet Stykke af Bondens Betænkninger

om de vigtigste Aarsager til de dyre Tider, og de betydeligste Midler til Dyrhedens ordentlige og bestandige Afhielpelse. Have a little patience. Sic Salvus tendis. Et cadit in nihilum, quod fuit ante nihil. Kiøbenhavn 1771, trykt i det Kongel. Universitets Bogtrykkerie hos A. H. Godiches Efterleverske ved Frid. Christ. Godiche. Sælges paa Bogladerne No. 5. og 8. paa Børsen for 1 Mark og 8 Skilling, stor 8 1/2 Ark i 8vo.

16

322 Vi Have under No. 39 anmeldt der første ste Stykke af disse Betænkninger. Skrivemaaden er i dette bedre, men Forfatteren er aldeles ikke forsynet med den Indsigt der behøves til det Arbeide, han paatager

sig. Den Vitløftighed med hvilken han tillige afhandler sin Materie, gjør ham desuden uforstaaelig og kiedsommelig; da man med saa megen Tidsspilde maa oplede et og andet Got, som findes i disse Blade, saa som hvad han siger om vores Overdaadighed, vores alt for store Forbrugelse af fremmede og aldeles undværlige Varer m. m.

(Fortsættelsen følger.)

NB. Disse 286 Skrifter udgør i alt 906 Ark koster 34 Rixdaler 2 Mark og 12 Skill.